

Jak je průvodce koncipován?

Pamětihodnosti Skotska zde představíme v pěti kapitolách.

Každé kapitole je přiřazena jedna *konkrétní barva*.

Abychom plánování cesty usnadnili, rozdělili jsme všechny hlavní turistické atrakce každé kapitoly do tří rubrik.

Unikátní pamětihodnosti jsou shrnuty v seznamu *TOP 10* a navíc označeny dvěma hvězdičkami. Další významné, ne však jedinečné památky jsme zařadili do rubriky *Nenechme si ujít!* Výběr dalších zajímavých cílů nabízí rubrika *Kam ještě můžeme zajít/zajet?*

Západ a ostrovy

Centrální Skotsko

Edinburgh

Glasgow

Jih Skotska

★★ TOP 10	6	Kam ještě můžeme zajít?	80
Kouzlo Skotska	8	Kam za... ubytováním?	88
		Kam za... jídlem a pitím?	90
		Kam za... nákupy?	92
		Kam za... zábavou?	93
Všeho chuť informací			
Život v divočině	14		
Skotská kuchyně	16		
Klacek a kámen	18		
Hudba a tanec	20		
Skotská literatura	22		
Edinburgh slaví	26		
Skotsko Skotům	28		
„Živá voda“ malt whisky	32		
Edinburgh			
Úvodní seznámení	36		
Můj den: nad střechami Edinburghu	38		
★★ New Town	44		
★★ Edinburgh Castle	47		
★★ Scottish Parliament	52		
National Museum of Scotland	53		
Kam ještě můžeme zajít?	56		
Kam za... ubytováním?	59		
Kam za... jídlem a pitím?	60		
Kam za... nákupy?	62		
Kam za... zábavou?	63		
Glasgow			
Úvodní seznámení	66		
Můj den: s Charlesem Renniem Mackintoshem a dalšími staviteli.....	68		
★★ Kelvingrove Art Gallery & Museum	74		
★★ Merchant City	77		
Jih Skotska			
		Úvodní seznámení	96
		Můj den: v Borders s kolem a romantikou	98
		★★ Burns Country	102
		New Lanark	105
		Kam ještě můžeme zajet?	110
		Kam za... ubytováním?	114
		Kam za... jídlem a pitím?	115
		Kam za... nákupy	117
		Kam za... zábavou?	117
Centrální Skotsko			
		Úvodní seznámení	120
		Můj den: s whisky a hradem.....	122
		★★ Cairngorms	128
		Loch Lomond	132
		Stirling & the Trossachs	135
		Kam ještě můžeme zajet?	138
		Kam za... ubytováním?	145
		Kam za... jídlem a pitím?	147
		Kam za... nákupy	149
		Kam za... zábavou?	149
Západ a ostrovy			
		Úvodní seznámení	152
		Můj den: na nejpůsobivějším skotském ostrově	154

★★ Skye & Outer Hebrides	160
★★ The Road to the Isles.....	165
★★ Glen Coe	168
Loch Ness	170
Kam ještě můžeme zajet?	172
Kam za... ubytováním?	179
Kam za... jídlem a pitím?	181
Kam za... nákupy	183
Kam za... zábavou?	183

Praktické informace

Před cestou	194
Příjezd	197
Cestování po Skotsku	198
Ubytování	199
Jídlo a pití	200
Nákupy	201
Zábava	201

Příloha

Procházky a prohlídky		Cestovní atlas	203
Great Glen Tour	186	Rejstřík	223
Kolem Ullapoolu		Seznam fotografií	227
a jezera Loch Broom	189	Tiráž	228

Magické chvíle

Objevme se ve správný čas na správném místě a zažijme něco nezapomenutelného.

Elegantní teatime	
v Old Town	55
Pinta piva s poklábosením ..	81
Zahradní poezie jako	
land art	109

Husí kůže	
na útesu	139
Dostaveníčko	
s mořskými ptáky.....	174

Pískovcové útesy na severozápadě ostrova Hoy (Orkneje) jsou opravdu pořádně strmé

Což si takhle někam vyrazit? Ashton Lane v glasgowském West Endu je lemována restauracemi a bary

★★ TOP 10

Podle tohoto seznamu si můžeme naplánovat návštěvu deseti nejvýznamnějších turistických atrakcí Skotska.

1 ★★ Skye & Outer Hebrides

Osamělé hory, strmé útesy, temná rašelinista a rozlehlé bílé pláže: Západní ostrovy, jak se dnes Vnější Hebridy označují, vypadají jako kousky odtržené od Highlands. Strana 160

2 ★★ New Town

Georgiánské Nové Město působí jako dokonalý odlietek. Právě zde začaly zářné moderní časy Edinburghu – a milovníci procházek a nákupů si je ještě stále užívají. Strana 44

3 ★★ Edinburgh Castle

Na konci středověké Royal Mile se na okraji sopečného skaliska vypíná hrad a hledí na magický Old Town pod sebou. Strana 47

4 ★★ The Road to the Isles

Od hory Ben Nevis se k ostrovům vinou silnice i železnice údolními prošpikovanými vodou tak malebně, že má člověk okamžitě chuť si cestu ještě jednou zopakovat. Strana 165

5 ★★ Cairngorms

Úžasně krásný hornatý národní park v oblasti Highlands se zbývajícím porostem kaledonských borovic rozkvétá již v létě melancholickou krásou vřesu v barvě lila. Strana 128

6 ★★ Glen Coe

Nádherné údolí je neblaze proslulé masakrem klanu MacDonaldů. Je lemováno ponurými horami, a přestože dnes působí civilizovaně, nikde se více nepřiblížíme mystice Highlands. Strana 168

7 ★★ Kelvingrove Art Gallery & Museum

Viktoriánský pískovcový zámek v Glasgow nabízí úchvatně bizarní směsici umění, brnění, mumii, zvířecích figur, a dokonce i jednu stíhačku Spitfire. Strana 74

8 ★★ Burns Country

V oblasti mezi Dumfries a Ayr věnoval skotský národní básník Robert Burns romantické či posměšné verše snad každému potůčku, hájku a mostnímu oblouku. Strana 102

9 ★★ Scottish Parliament

Takhle pulzuje Skotsko! Čistá moderní architektura v Old Townu je jasným náznakem stanoviska Edinburghu k politickým ambicím ve Skotsku. Strana 52

10 ★★ Merchant City

Stará glasgowská skladištní čtvrť svědčí o pompě starých obchodníků. Dnes se do těchto opulentních prostor nastěhovaly módní restaurace, bary a obchody. Strana 77

Kouzlo Skotska

Poznejme, co činí Skotsko Skotskem.
Zažijme jeho jedinečné kouzlo a atmosféru.
Tak jako sami místní obyvatelé.

Subtropická fauna

Botanické zahrady s rostlinami dovezenými z Oceánie, Jižní Ameriky a Jižní Afriky představují atraktivní tečky na jinak holém západním pobřeží. Zahrady Logan na jihozápadě a Inverewe na severozápadě představují ty nejužasnější enklávy, které tu rozkvétají díky tajné kořisti „viktoriánských lovců rostlinných semen“.

Logan Botanic Garden

† 209 D1 ✉ Port Logan 🌐 <https://rgbe.org.uk>
● březen–pol. list. 📍 6,50 £

Inverewe Garden

† 217 D2 ✉ Poolewe 🌐 www.nts.org.uk
● denně; Visitor Centre: viz webová stránka 🕒 11 £

Trainspotting

Kdo už je vyčerpán z jízdy vlevo a stresu v úzkých silničkách, může přesednout do vlaku: dostane se s ním pohodlně všude, dokonce až k trajektům na ostrovy. Ne zrovna komfortní sedadla se díky otevřenému výhledu na okolní krajinu záhy promění v luxusní lóže. Pokud se trochu projdeme po okolí nějakého odlehlého nádraží, doslova nás pohltí zdejší zvuky: křik orlů nebo žbluňkání močálů – například na stanici Corrou

v Rannoch Moor na West Highland Line. Kultovní film „Trainspotting“ (1996) podle stejnojmenné knihy I. Welse učinil toto nádraží uprostřed divoké přírody symbolem skotské tragikomedie.

West Highland Line

📍 www.scotrail.co.uk

Corrou Estate

† 213 F3 📍 www.corrou.co.uk

Whisky on the Isles

Prohlídka skotské palírny je naprostou povinností! Například Highland Park v Kirkwallu na ostrově Mainland (strana 175) nám nabídne smyslové zážitky všeho druhu v hojné míře. Barva: světle zlatá. Vůně: teplá, vřesového medu, příjemná kouřová, velmi aromatická. Tělo: jemné, pevně vyzrálé, zakulacené. Chuť: mírně slaná, listová, pak ořechová, medová, skořicová, zázvorová. Dozvuk: kořeněný, velmi suchý, dubový, kouřový a teplý.

Kam nás nohy donesou

Vysočina (Highlands) se stává čím dál tím více oblíbenou oblastí pro pěší turistiku. Hlavní trasou je 152 km dlouhá West Highland Way (strana 132)

Dramatický pohyb mraků na nebi nad ostrovem Skye
– spojení drsné přírody a poezie

Můj den: nad střechami Edinburghu

Dnes vyrazíme vzhůru . Nikdy tu neztratíme přehled, a to ani v těsném Starém Městě, ani v mondénním Novém Městě.

Při procházce po kopcích, střechách a věžích se můžeme dokonce vydat po stopách různých chutí města.

A úplně dole se pak ponoříme do magie tohoto krásného hlavního města.

**8 hodin: snídaně
s výhledem**

Odstartuje tento den pikantní snídaní. V thajské restauraci Chaophraya na adrese 33 Castle Street (denně) v ② ★★ New Townu (strana 44) se posadíme ve 4. patře v prosklené střešní přístavbě. Naskytne se nám úžasný výhled: nad čerstvým

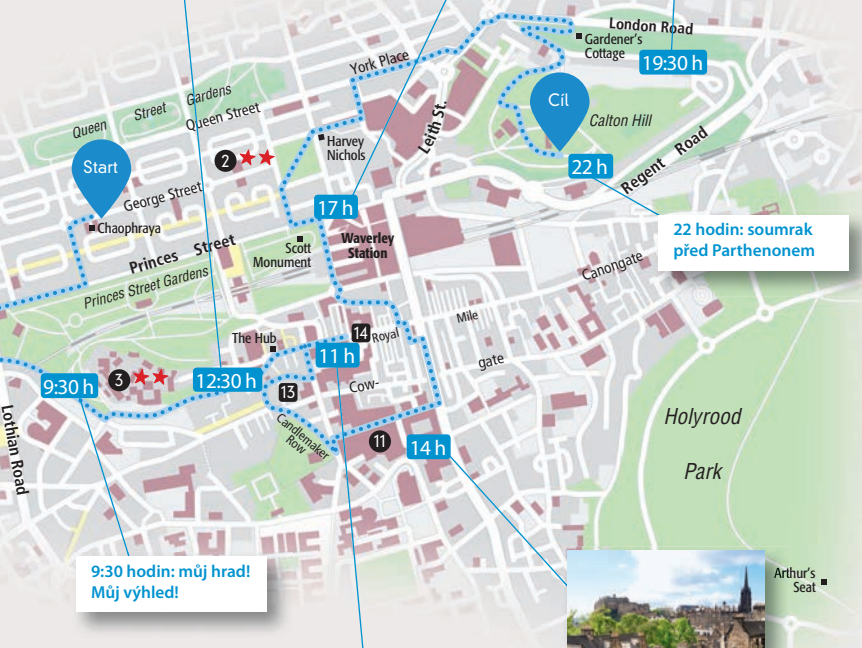
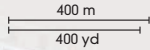
ovocným koktejlem a vydatně plněnými thajskými palačinkami si můžeme vychutnat pohled na romantický ③ ★★ Castle. Hrad se doslova vznáší nad Starým Městem. Díky panoramatickému výhledu se nám ujasní okolní zeměpis: Pentland Hills na jihu, hladina zálivu Firth of Forth na severu.

12:30 hodin: hluboko v magickém prázákladu města

19:30 hodin: pospolitá večere v zahradním domku

17 hodin: on top of Walter Scott

9:30 hodin: můj hrad! Můj výhled!

22 hodin: soumrak před Parthenonem

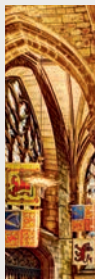

11 hodin: výhled na Royal Mile

14 hodin: oběd těsně pod střechou

9:30 h

800 let starý hrad sloužil jako královský palác, sídlo vojenské posádky i bojiště

9:30 hodin: můj hrad!

Můj výhled!

Projdeme se kolem hradního skaliska do Starého Města (Old Town) a vklouzneme rovnou do **3** ★★ hradu (castle) (strana 47) – nejraději po předchozí online rezervaci. Orlím zrakem přelétáme po ulici Royal Mile svažující se na východ k dalšímu vulkanickému pahorku jménem Arthur's Seat. Skotské korunovační klenoty a korunovační kámen Stone of Scone (strana 48) na zámku nám připraví královské ráno.

11 hodin: výhled na Royal Mile

Co nás nejvíc upoutá v labyrintu uliček? Vyčuhují z něj dvě nedaleké

kostelní věže. The Hub (strana 27) dnes slouží jako festivalové centrum. Kavárna těsně u něj nám poslouží jako dokonalé místo k tomu, abychom nad espresem a pečivem sledovali davy lidí procházejících kolem. V **14** St Giles' Cathedral (strana 56) na nás čeká zbožnější prostředí, s atraktivními okny a mystickou kaplí zdejšího řádu. Při následném pohledu ze střechy na Royal Mile se nám rozbuší srdce!

12:30 hodin: hluboko v magickém prazákladu města

Po povznášejících chvílích nad hlavami všech se nyní ponoříme hluboko do magie Starého Města. Kolem zahloubaného „Buddhy“

Grassmarket (nahore),
katedrála s rozzářenými okny
(uprostřed), Velká galerie
v Národním muzeu (vpravo)

skotského osvícenství, Davida Huma, se pustíme po strmé Victoria Street. Nepřipomíná nám snad čarounou klikatou uličku ze slavného románu „Harry Potter“?

Obchůdky nezaplňené kýči plus jeden fotogenický pohled na fasádu z náměstí Grassmarket (strana 56), kde dříve viseli grázlové na šibenici. Podobně přízračná Candlemaker Row nás zavede ke zrenovanému **11** National Museum of Scotland (strana 53), kde se setkáme s prehistorií země.

14 hodin: oběd těsně pod střechou

Následující výhled do daleka si ještě vylepšíme obědem v módní Tower Restaurant **11** Národního muzea (menu za 19,95 £, strana 43 a 53). Paštiky, rillettes a mořské plody – skotské přísady jsou tu upraveny po francouzském až asijském způsobu. Se sklenkou šampaňského si vychutnáme vzrušující městské panoráma z 5. patra – nebo si ho můžeme vychutnat při odpoledním čaji.

17 h

Filigránská věž korunuje Scottův monument, uctívá spisovatele sira Waltera Scotta

Pak bychom se měli alespoň mrknout na viktoriánský bláznivě atrium muzea (zdarma). Tajemná střešní zahrada v 7. patře nám pak znovu umožní sklouznout pohledem do dálky.

17 hodin: on top of Walter Scott

Tentokrát si budeme muset výhled zasloužit. Až na nejvyšší plošinu Scott Monument na okraji Princes Street Gardens s výhledem na Staré a Nové Město je to 288 schodů. Na hoře bude poněkud těсно. Nejmohutnější svatyni, která byla někdy postavena pro nějakého spisovatele, zdobí postavy Scottových románů.

Také elegantní   New Town (strana 44) hned vedle má vyhlídkový balkon – elegantní a prostorný. V luxusním obchodním domě Harvey Nichols (strana 62) zahájíme večer

Na město, které se obzvlášt krásně pozoruje z Calton Hill, se snáší večerní nálada

koktejlem. Při pohledu ze 4. patra nám bude tentokrát ležet u nohou elegantní New Town.

19:30 hodin: pospolitá večere v zahradním domku

Tuto nezapomenutelnou večeri prosíme rezervovat předem! V Gardener's Cottage se sedí a povídá u dlouhých stolů a všichni si vychutnávají ochutnávkové menu (35 €). Žádné porce pro velké nenasaty, ale nabídka z domácí zahrady a skotský šarm, střídme kreativní.

22 h

22 hodin: soumrak před Parthenonem

Západ slunce se blíží a naše stanoviště pro jeho sledování je hned za rohem: vystoupáme na vulkanický kopec Calton Hill. Na tomto pahorku se nachází stavební panoptikum – například nedokončený parthenon, proto se kopci přezdívá „Athény severu“. Je to ten nejopulentnější pahorek ve městě. V nadcházející noci teď září město i hrad.

Chaophraya

☒ 33 Castle Street
🌐 www.chaophraya.co.uk/edinburgh

Tower Restaurant

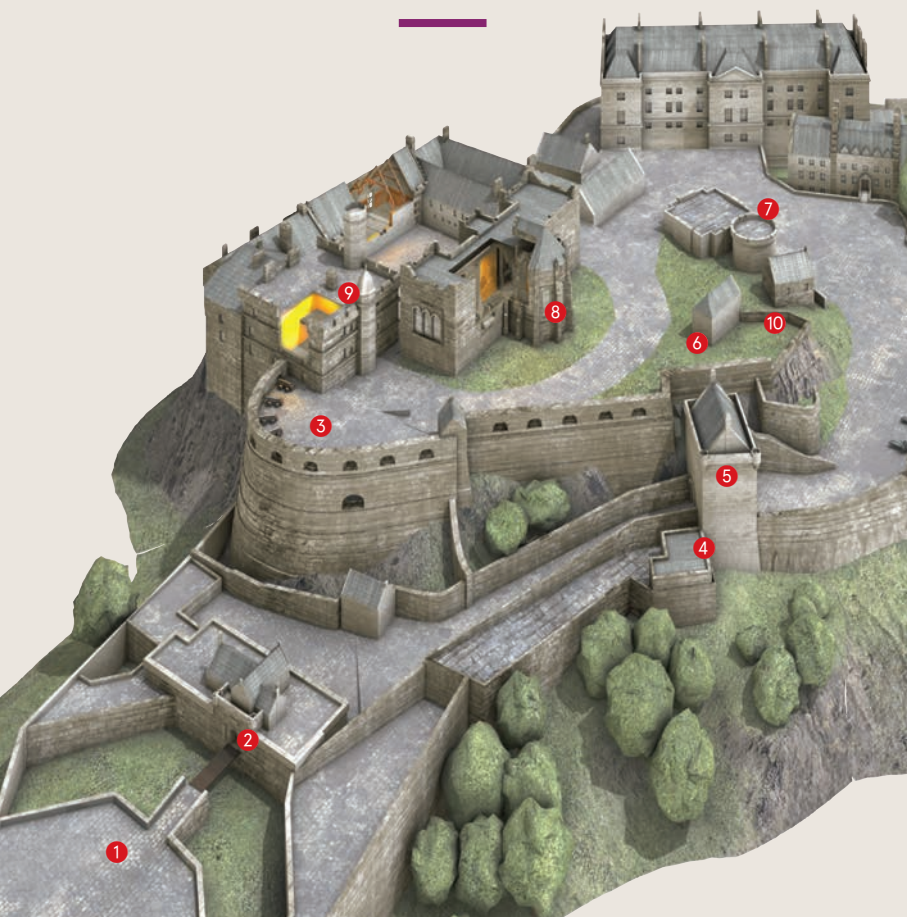
☒ v National Museum of Scotland, Chambers Street (strana 53)
☎ 0131 225 30 03
🌐 www.tower-restaurant.com

Gardener's Cottage

☒ 1 Royal Terrace Gardens
☎ 0131 677 02 44
🌐 www.thegardenerscottage.co

Symbol nad městem

Podle legendy postavili svou první pevnost na vulkanické skále již Piktové v 5. století. Nejstarší části dnešního komplexu pocházejí z 12. století. Edinburský hrad je jedním z největších turistických magnetů v celé zemi a je nepřehlédnutelnou dominantou v siluětě hlavního města.

1 **Esplanade:** Více než 200 000 návštěvníků přijíždí každým rokem v srpnu na hudební festival Edinburgh Military Tattoo, který nese od roku 2010 název „Royal Edinburgh Tattoo“, jenž mu propůjčila královna Alžběta II.

2 **Gatehouse:** U hlavního vchodu připomínají dvě bronzové sochy skotské národní hrdiny: Roberta the Bruce (vlevo) a Williama Wallace (vpravo).

3 **Half Moon Battery:** Kolem středověké Davidovy věže (David's Tower), která padla v roce 1573 za oběť

obléhání, dal James Douglas, 4. hrabě z Mortonu, postavit půlkruhovou věž, která byla dokončena roku 1588. Její 18librová děla byla ulita v roce 1810 během napoleonských válek.

4 a 5 **Portcullis Gate ve věži Argyle Tower:** Padací mříž brány, od níž dnes začínají prohlídky hradu, zdobí erb Royal Coat of Arms of Scotland a skotská koruna.

6 **St Margaret's Chapel:** Markéta, roku 1250 svatořečená, byla druhou manželkou Malcolma III. Čtyřicet let po její smrti jí postavil David I. kolem roku 1130 malou kapli – nejstarší dochovanou stavbu města.

7 **Vodárenská věž:** Vodní nádrž

8 **Scottish National War Memorial:** Památník padlým v obou světových válkách

9 **Royal Palace:** Královský palác s Korunním sálem

10 **Mons Meg:** Dělo ulité roku 1149 v Monsu bylo ve vojenském nasazení téměř sto let. V roce 1558 jím byla vypálena salva na počest svatby Marie Stuartovny.

11 **National War Museum:** v někdejší nemocnici

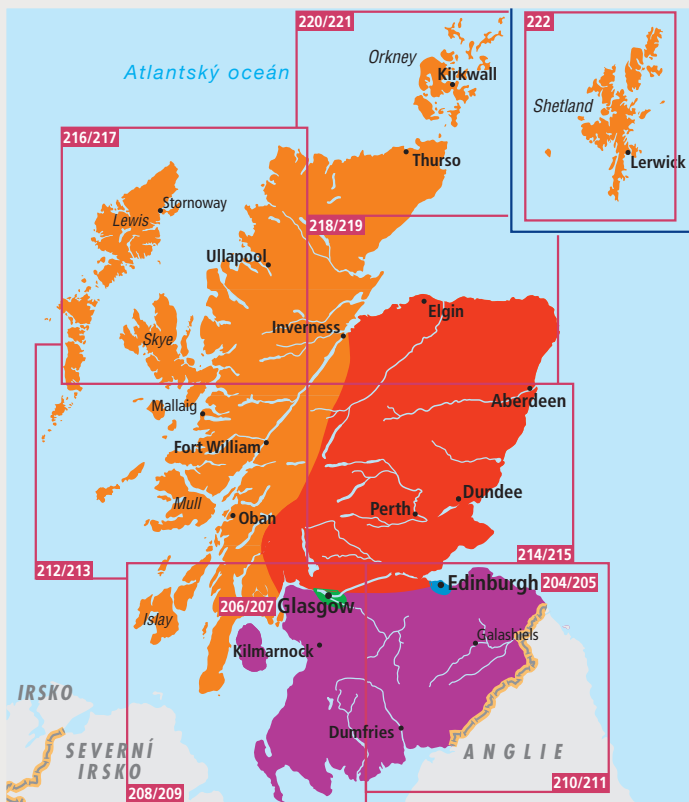
12 **Redcoat Café:** k odpočinku a načerpání energie

13 **One O'Clock Gun:** Z místa zvaného Mills Mount Battery zaznívá každý den ve 13 hodin výstřel z takzvaného jednohodinového děla – tradice z doby, kdy si podle něho nařizovaly lodě ve Firth of Forth své chronometry.

©BAEDEKER

Cestovní atlas

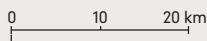

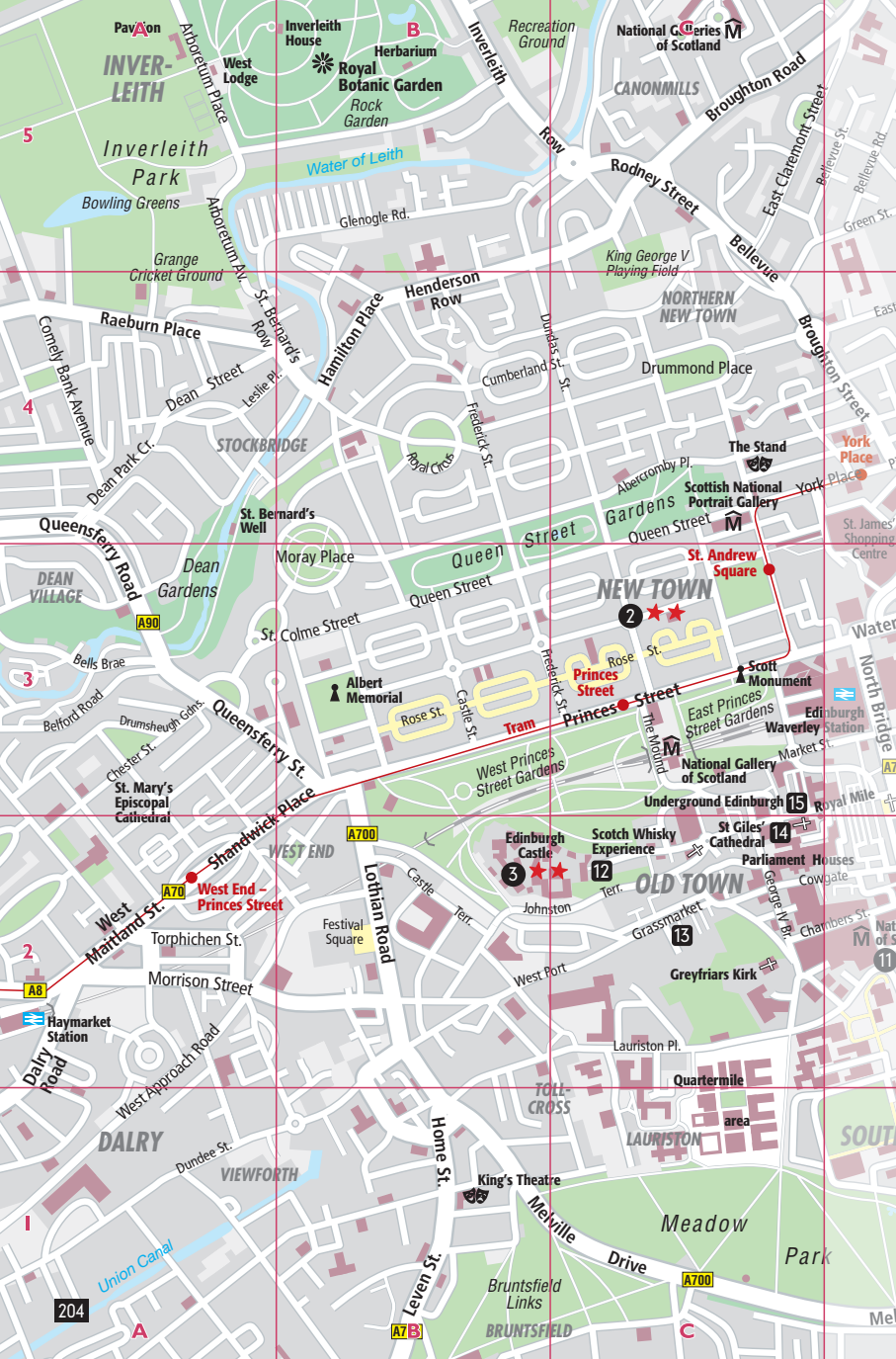
Vysvětlivky

- dálnice
- rychlostní silnice
- dálnková silnice
- hlavní silnice
- vedlejší silnice
- železnice
- přivozy, trajekty, lodní trasy
- státní hranice
- hranice provincie
- národní park, přírodní park
- Hadriánův val
- TOP 10
- Nenechte si ujít!
- Kam ještě můžeme zajít/zajet?
-

- mezinárodní letiště; letiště
- klášter; ruina kláštera; kostel, kaple
- hrad; pevnost; zřícenina
- pamětihodnost; archeologické naleziště
- věž; maják
- vodopád; jeskyně
- vrchol; průsmyk, sedlo
- kemp; vyhlídka
- muzejní železnice; jachetní přístav
- muzeum; divadlo, opera
- policie; pošta
- akvapark; památník, monument
- přístav; koupací pláž
- větrný mlýn; golfové hřiště

1 : 850 000

INVERLEITH

Inverleith Park

STOCKBRIDGE

NEW TOWN

OLD TOWN

DALRY

VIEWFORTH

BRUNTSFIELD

Pavilion

Inverleith House
Herbarium
Royal Botanic Garden
Rock Garden

National Galleries of Scotland

Bowling Greens

Water of Leith

Recreation Ground

Rodney Street

NORTHERN NEW TOWN

Henderson Row

Raeburn Place

Hamilton Place

Drummond Place

Queensferry Road

Dean Street

Moray Place

Queen Street

Queen Street

Scottish National Portrait Gallery

St. Andrew Square

Belford Road

Queensferry St.

St. Colme Street

Queen Street

Princes Street

Princes Street

Scott Monument

Haymarket Station

Morrison Street

Festival Square

Edinburgh Castle

West Port

Parliament Houses

Dumfries St.

West Approach Road

Home St.

King's Theatre

Quartermile area

Meadow Park

204

A7B

A700

5

4

3

2

1

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

A

B

C

A90

A700

A6

1. české vydání 2019

© MAIRDUMONT GmbH & Co. KG, Ostfildern
Verlag Karl Baedeker

Text: Martin Müller, Hugh Taylor, Moira McCrossan, Elizabeth Carter, Jenny McKelvie, Robin McKelvie

Překlad původního textu: Brigitte Beier, Hamburg; Helga Wingert, Hamburg; Dagmar Lutz a Joachim Nagel (Všeho chuť informací)

Redakce: Christiane Wagner

Grafická úprava: CYCLUS - Visuelle Kommunikation, Stuttgart

Vedoucí projektu: Dieter Luippold

Vedoucí redakce: Birgit Borowski

Šéfredaktor: Rainer Eisenschmid

Kartografie: ©MAIRDUMONT GmbH & Cn. KG, Ostfildern

3D ilustrace: jangled nerves, Stuttgart

Vizuální koncepce: Neue Gestaltung, Berlin

Překlad do češtiny: Dagmar Steidlová

Redakce: Daniela Řezníčková

Korektura: Ilona Sedláčková

Technická redakce: DTP Vladimír Vyskočil – KORŠACH

Distribuce:

Marco Polo s. r. o.

mairs@mairs.cz

www.marcopolo-club.cz

Dílo a všechny jeho části jsou chráněny autorským právem. Každé nepovolené využívání bez souhlasu nakladatelství je nepřipustné a trestné.

Platí to obzvláště pro kopie, překlady, převzetí textu, přenos na mikrofilm a ukládání a zpracování pomocí elektronických systémů.

Printed in Poland

Navzdory pečlivé práci našich autorů, překladatelů a redaktorů se někdy může vloupat do textu chybička, za níž nakladatelství nemůže převzít záruku. Kdykoli rádi uvítáme vaše připomínky, upozornění nebo návrhy na zlepšení. Můžete nás kontaktovat e-mailem: mairs@mairs.cz

nebo na adrese:

Marco Polo s. r. o.

Šárecká 1063/32

160 00 Praha 6

www.marcopolo-club.cz

